

Sámediggi
Sámedigge
Saemiedigkie
Sametinget

Sámedigge- ortnet

Fámus

2015

rájes

[Sámediggeortnet ásahallá sámi álbmotválljen parlameantta barggu. Dás leat njuolggadusat maid Sámedikki čoahkkinjođihangoddi ja dievasčoahkkinlahtut galget čuovvut ovdal ja manjel dievasčoahkkima, ieš dievasčoahkkimis, ja go čoahkkinjođihangoddi, stivra, lávdegottit ja bargjoavkkut galget válljejuvvot. Dievasčoahkkin dohkkehan 2014-09-30—10-02, § 39 och 2015-02-17—19, § 11]

[Dievas-
čoahkkima
njuolggadusat]

Álggahannjuolggadusat

§ 1 Sámediggi lea sámi álbmotválljen parlameanta. Sámediggeortnet ásahallá Sámedikki dievasčoahkkima doaimma.

§ 2 Sámediggeortnet sáhtta rievdaduvvot jus guokte manŋálas dievasčoahkkima mearridit dan dahkat unnimusat 2/3 eanetloguin.

§ 3 Sámediggeortnet galgá dohkkehuvvot Sámedikki dievasčoahkkimis. Sámedikki ieža orgánaide galget leat sierra bargoortnegat.

Sámedikki almmolašvuohta

§ 4 Sámedikki dievasčoahkkimat leat almmolaččat. Sámediggi oažžu goitge mearridit ahte vassis ášši galgá giedahallojuvvot gitta uvssaid duohken. Sadjásaččat ožžot searvat dáidda giedahallamiidda vaikko eai leat doaimmas. Mearrádusat galget goitge álo dahkkojuvvot almmolaččat.

Sámedikki gielat

§ 5 Sámedikki gielat leat sámegiella ja ruotagiella. Sámedikki dievasčoahkkimiin galgá leat dulkon.

Čoahkkináiggat ja čoahkkinbáikkat

§ 6 Ođđa mandáhtaáigodaga nuppi dievasčoahkkimis mearrida Sámediggi mandáhtaáigodaga čoahkkinplána ja dan jagi čoahkkinplána go sámediggeválggat dollojuvvot. Sámediggi galgá doallat unnimusat golbma dievasčoahkkima juohke kaleanddarjagi.

§ 7 Ságadoalli oažžu, go lea ráđđádallan čoahkkinjođihangottiin ja stivrrain, mearridit ieža áiggi ja báikki vassis dievasčoahkkimii jus dasa leat sierra ákkat.

§ 8 Ságadoalli oažžu, manŋel go lea ráđđádallan čoahkkinjođihangottiin ja stivrrain, spiehkastahkan mearridit ahte dievasčoahkkin ii dollojuvvo jus dasa leat sierra ákkat.

§ 9 Jus dievasčoahkkin ii dollojuvvo dahje jus áigi ja báiki rievdaduvvo, de galget áirasat oažžut čálalaš dieđu dan birra. Álbmogii diedihuvvo sierra.

Liige dievasčoahkkin

§ 10 Liige dievasčoahkkin galgá dollojuvvot jus stivra dahje unnimusat goalm mátoassi Sámedikki áirasiin gáibida dan dahje jus ságadoalli atná dan dárbbaslašžan.

§ 11 Gáibádus liigedievasčoahkkimii dahkkojuvvo čálalaččat ságadoallái ja gáibádusas galgá boahtit ovdan makkár ášši dehe áššit galggaše giedahallojuvvot.

§ 12 Ságadoalli mearrida, mannel go lea ráđđádallan čoahkkinjođihangottiin ja stivrrain, liigedievasčoahkkima áiggi ja báikki.

Gohččun čoahkkimii

§ 13 Ságadoalli fuolaha ahte gohččun dahkkojuvvo.

§ 14 Gohččun galgá leahkit čálalaš ja das galgá boahtit ovdan dievasčoahkkima báiki ja áigi ja áššit mat galget gieđahallojuvvot.

§ 15 Gohččun ja áššebáhpirat galget sáddejuvvot manemusat guokte vahkku ovdal dievasčoahkkima. Ságadoalli sáhtta mearridit ahte áššebáhpárat galget seamma áigemearis sáddejuvvot digitálalaččat. Miellahtus dahje sadjásaččas lea goittotge álo vuoigatvuohta oažžut bovdehusa ja áššebáhpáriid báhpáriin.

§ 16 Gohččumušas sadjásažžii galgá boahtit ovdan galgá go son doaibmat áirasa ovddas gii ii sáhte oassálastit dievasčoahkkimis, dehe lea go gohččun dušše diehtun.

§ 17 Gohččun galgá manemusat guokte vahkku ovdal dievasčoahkkima biddjojuvvot Sámedikki almmuhantávvalii.

§ 18 Dieđut báikki ja áiggi birra galget ovdal dievasčoahkkima, almmuhuvvot dain mediain maid čoahkkinjođihangoddi atná heivvolažžan.

Eastagat bargui

Sadjásačča doaibma

§ 19 Áirras gii ii sáhte oassálastit olles dievasčoahkkimis dehe muhtun oasis dievasčoahkkimis galgá farggamusat almmuhit dan sámedikki čállingoddái. Čállingoddi gohčču sadjásačča guđemučča vuorru lea. Dakkár gohččumušii ii leat áigemearri. Jus lea dilli de galgá gohččun dattege leahkit čálalaččat.

§ 20 Jus áirras almma dieđiheami haga, ii boađe dievasčoahkkimii dahje ferte guođdit dievasčoahkkima, de gohčču ságadoalli sadjásačča gii lea olámuttus ja gean vuorru lea válgabohtosa jelgii.

§ 21 Áirras gii boahká dievasčoahkkimii mii lea jođus dehe jotkojuvvon čoahkkimii beassá doibmii searvat vaikko sadjásaš lea doaibmagoahtán su sajis.

§ 22 Sadjásaš gii lea doaibmagoahtán lea álo ovdalis iežá sadjásaččaid beroškeahtta vuorrolisttus.

§ 23 Sadjásaš gii gaskkalduhtá doaimmas bealálašvuoda dihte muhtun áššis oažžu boahit ruovttoluotta dalle go ášši lea giedahallojuvvon.

§ 24 Ságadoalli mearrida goas áirras dehe sadjásaš oažžu searvat dievasčoahkkimii mii lea jođus. Ii berre dáhpáhuvvat dalle go giedahallan áššis lea jođus, dušše jus dasa leat sierra ákkat.

Áššit ja áššebáhpirat

Ášševuorru giedahallamis

§ 25 Ságadoalli mearrida, mannel go lea ráđđádallan čoahkkinjođihangottiin, goas ášši galgá giedahallojuvvot Sámedikkis.

§ 26 Stivrra ja iežá lávdegottiid evttohusat mearrádusaide dahje cealkámušat áššiide mat leat mielde gohččumis galget sáddejuvvot juohke áirasii ja sadjásažžii ovdal dievasčoahkkima.

§ 27 Ságadoalli mearrida makkár iežá áššebáhpirat galget sáddejuvvot áirasiidda ja sadjásaččaide ovdal dievasčoahkkima.

§ 28 Báhpirat juohke áššis galget gávdnot álbmoga várás čoahkkinlanjas dievasčoahkkináiggi.

§ 29 Interpellašuvnnat ja jearaldagat galget ovdanbiddjot áirasiidda ja sadjásaččaide ovdal dan dievasčoahkkima gos dat leat galgame ovddiduvvot.

§ 30 Dievasčoahkkin giedahallá áššiid dan ortnega mielde got lea čállojuvvon gohččumis.

§ 31 Dievasčoahkkin sáhtá rievdadit ášševuoru ovttá dahje moatti áššis.

§ 32 Ságadoalli mearrida goas ášši mii ii leat mielde gohččumis galgá giedahallojuvvot dievasčoahkkimis.

§ 33 Sámediggi oažžu mearridit gaskkalduhttit ášši giedahallama dievasčoahkkimis ja joatkit dainna mannil seamma dievasčoahkkimis.

Oppalašpolitihkalaš digaštallan

§ 34 Ságadoalli galgá mannel go lea čoahkkinjođihangottiin ráđđádallan mearridit áiggi oppalašpolitihkalaš digaštallama várás. Čoahkkinjođihangoddi hábme oppalašpolitihkalaš digaštallama njuolggadusaid ja prinsihpaid.

Oassálastinriekti/jietnadanriekti

§ 35 Sadjásaš gii ii doaimma jávkan áirasa ovddas oažžu oassálastit muhto sus ii leat jietnadan- iige mearridanriekti.

Áššit Sámedikkis

§ 36 Čuovvovaččain lea riekti vuolggahit áššiid Sámedikkis

- a) stivra
- b) lávdegoddi
- c) áirras dehe áirasat mošuvnna bakte.

§ 37 Ovdal go ášši mearriduvvo Sámedikkis de galgá dat giedahallojuvvot stivrras dehe áššáiguoskevaš lávdegottis. Stivra galgá dattege álo buktit cealkámuša dakkár áššis mii lea giedahallojuvvon iežá lávdegottis.

§ 38 Jus Sámediggi ii mearrit iežá ládje, de lea stivra mii mearrida got dat áššit maid Sámediggi galgá giedahallat galget sáddejuvvot gulaskuddamii.

§ 39 Stivra oažžu addit bargogohččosa luohttámušolbmui dehe virgeolbmui mearridit gulaskuddama hárrái dakkár áššiin.

§ 40 Mearrádus oažžu dahkkojuvvot hohpolaš áššis, vaikko ii leat giedahallojuvvon, jus visot áirasat leat ovttaoaivilis ahte nu dahkkojuvvo.

§ 41 Mošuvdna galgá giedahallojuvvot dan láhkái ahte Sámediggi sáhtta dahkat das mearrádusa jagi siste dan rájes go mošuvdna ovddiduvvui.

§ 42 Sámediggi oažžu čadahit válggaid válmastallama haga. Ášši mii guoská eretcealkimii luohttámušdoaimmas ii dárbbas válmastallojuvvot.

Nammačuorvun

§ 43 Nammačuorvunlistu, mas oaidná áirasiid ja sadjásaččaid namaid geat leat doaimmas, galgá Leahkit sadjohis olles dievasčoahkkima.

§ 44 Juohke dievasčoahkkima álggus čadaha ságadoalli nammačuorvuma nammačuorvunlisttu mielde.

§ 45 Nammačuorvun dahkkojuvvo maid juohke dievasčoahkkinbeaivvi álggus, jotkojuvvon dievasčoahkkimis ja dalle go ságadoalli atná dan dárbbaslažžan.

Sáhkavuorroortnet ja iežá ortnetjearaldagat

§ 46 Ságadoalli juohká sáhkavuoru dan ortnega mielde got áirasat leat almmuhan iežaset. Ságadoalli oažžu manjelgo lea ráđđádallan čoahkkinjodihangottis, ráddjet

áiggi sihke áššiid dáfus ja áirasiid sáhkavuoruid logu dáfus. Dasto oažžu leat erohus iešguđetlágán ságasteddjiid gaskkas, namalassii jus lea áššeovdanbukti, bellodatjođiheaddji dahje bellodaga ovddasteaddji. Juohkehaš guhte bivdá sáni oažžu sárdnut unnimusat njeallje minuhta unnimusat oktii.

§ 47 Áirasis lea maiddá riecti oanehaččat vástidit ovddit ságasteaddji ovdanbuktimii. Vástádus addojuvvo dakkaviđe maŋnel dan olbmo geas lea sáhkavuorru, go áirras lea bivdán sáni. Ságadoalli mearrida lea go replihkkariecti vai ii.

§ 48 Jus soames geas lea sáhkavuorru guođđá ášši iige muvtt e sága vaikko ságadoalli bivdá su dan dahkat, de oažžu ságadoalli botket su sáhkavuoru. Muđui ii leat geasge lohpi botket su geas lea sáhkavuorru.

§ 49 Ságadoalli sáhhtá bidjat olggos olbmo gii ráfehuhtá ja gii ii váldde vuhtii cuiggodeami.

§ 50 Jus šaddá dakkár moivi man ságadoalli ii nagat čilget, de oažžu ságadoalli loahpahit dievasčoahkkima.

§ 51 Jus ságadoalli atná dárbbaslažžan, de galgá áirras gii lea buktán ovdan evttohusa dahkat dan čálalaččat. Evttohus galgá ovdanbiddjot maŋemusat ášši čilgedettiin.

Got áššit mearriduvvojit

§ 52 Go ráđđádallan lea loahpahuuvon, de manná ságadoalli čađa daid evttohusaid mat leat ovddiduvvon ja dárkkista ahte dat leat ipmirduvvon njuolga. Dan maŋnel ii leat lohpi rievdadit dehe geassit ruovttoluotta evttohusaid jus Sámediggi ii ovttajienalaččat mieđit dan dahkat.

§ 53 Ságadoalli buktá ovdan ášši mearrideapmái. Evttohusat galget sátnáduvvot dan láhkái ahte daidda sáhhtá vástidit "juo" dahje "ii". Dasto ságadoalli čilge maid son lea ipmirdan mearrádussan ja nanne mearrádusa veahčira dearpalemiin jus oktage ii leat gáibidan jienasteami.

§ 54 Ášši galgá maŋiduvvot jus unnimusat goalm mátoassi čoahkkináirasiin gáibida dan. Válgáášši maŋideapmái dahje ovdal maŋiduvvon áššis gáibiduvvo eankil eanetlohku. Ášši galgá máhcahuvvot jus unnimusat eankil eanetlohku Sámedikkis gáibida dan.

§ 55 Maŋiduvvon ášši galgá giedahallojuvvot Sámedikki boahte dievasčoahkkimis jus Sámediggi unnimusat eankil eanetloguin ii mearrit iežá láhkái.

§ 56 Gáibádus maŋideami dehe máhcaheami birra galgá biddjojuvvot mearrádusa vuollái ovdal iežá gáibádusaid.

§ 57 Áirras gii lea oassálastán ášši mearrideamis oažžu buktit reservašuvnna mearrádusa vuoste. Reservašuvdna galgá buktojuvvot ovdan ovdal go dievasčoahkkin lea loahpahuvvon. Jus áirras reservere čálalaččat de ferte dat buktojuvvot ovdan ovdal go beavdegirji dárkkistuvvo.

§ 58 Áirras gii lea oassálastán ášši mearrideamis oažžu bidjat sierra cealkámuša mielddusin beavdegirjái jus Sámediggi nu mearrida.

§ 59. Áirras gii ii áiggo oassálastit mearrideamis galgá almmuhit dan ságadoallái ovdal go digaštallan lea loahpahuvvon. Son gii ii daga dán almmuheami adno oasálaš mearrádusas jus Sámediggi mearrida akklamašuvnnain.

§ 60 Ságadoalli lea álo geatnegas jienastit dalle go lea dárbblaš ášši mearrideami várás.

§ 61 Jus jienasteapmi gáibiduvvo de galgá leat rabas jienasteapmi earret válgaáššiin.

§ 62 Go jienasteapmi čađahuvvo oažžu ságadoalli veahki dan guovtti beavdegirji dárkkisteaddjis geat leaba dasa välljejuvvon.

§ 63 Jienasteapmi čađahuvvo dan láhkái ahte áirasat jienastit nammačuorvuma mielde. Nammačuorvun dahkkojuvvon nammačuorvunlisttu mielde. Ságadoalli addá álo iežas jiena maŋemusat.

§ 64 Go jienasteapmi lea loahpahuvvon nanne ságadoalli dan veahčira dearpalemiin. Dan maŋnel ii leat geasge lohpi jienastit, iige leat lohpi rievdadit dehe geassit jienas ruovttoluotta maŋnel veahčira dearpaleami.

§ 65 Jus šaddá sierramielalašvuohta rabas jienasteami bohtosis de galgá ođđa jienasteapmi dahkkojuvvot dakkaviđe.

§ 66 Jus leat ovttá mađi jienat, de lea ságadoallis mearridanjietna. Mearrádus mii guoská válggaide dahkkojuvvon dattege vuorbbei bokte.

§ 67 Válgalihpus, mii addojuvvo čiegus jienasteamis, galget leat visot namat mat leat välljemis, ja dat galgá leat mearkkaid haga, eankilgeardásaš ja gitta. Válgalihppu ii leat dohkálaš jus das lea

- a) namma olbmossat guhte ii leat välljehahtti
- b) eanet dahje unnit namat go dat olbmot geat galget välljejuvvot,
- c) namma mii ii čielgasit čájjet gii oaivvilduvvo.

§ 68 Ságadoalli galgá biehttalit buktit ovdan evttohusa mearrádussii jus evttohus mearkkaša ahte ođđa ášši čuožžila.

Čoahkkima guhkideapmi ja jotkojuvvon čoahkin

§ 69 Jus Sámediggi ii geargga loahpahit dievasčoahkkima mearribeaivái, de sáhtta Sámediggi mearridit guhkidit dievasčoahkkináiggi jus dasa leat sierra ákkat.

Áirasiid ášševuolggahanrieki

Mošuvnnat

§ 70 Mošuvdna galgá leat čálalaš ja leat vuolláičállojuvvon ovttá dahje eanet áirasiin.

§ 71 Ii oaččo vuolggahit iešguđetlágán áššiid seammá mošuvnnas.

§ 72 Mošuvdna vuolggahuvvo dan láhkái ahte addojuvvo sámedikki čállingoddái. Lea maid vejolaš addit dan Sámedikki dievasčoahkkimis.

§ 73 Sadjásaš oažžu vuolggahit mošuvnna dušše dalle go son doaibmá áirrasin dievasčoahkkimis.

§ 74 Mošuvnnat galget almmuhuvvot dievasčoahkkimis.

§ 75 Sámedikki doaibmajagi maŋemus dievasčoahkkimis galgá stivra čilget mošuvnnaid mat eai leat dalle vel giedahallojuvvon loahpalaččat.

Interpellašuvnnat ja jearaldagat

§ 76 Interpellašuvnnat galget gullat Sámedikki doaibma- ja ovddasvástádussurggiide. Dat eai oaččo guoskat áššiide mat gullet eiseválddi virgedoaimmahussii ovttaskas olbmo vuoste.

§ 77 Interpellašuvnnas galgá leat vassis sisdoallu mas lea vuodustus. Dat berre biddjot ovdan dušše áššiin main lea viidát beroštupmi.

§ 78 Sámedikki ságadoalli mearrida maŋnel go lea ráđđádallan čoahkkinjodihangottiin oažžu go interpellašuvdna ja jearldat ovddiduvvot.

§ 79 Interpellašuvdna oažžu ovddiduvvot stivrra dehe iežá lávdegotti ságadoallái jus lávdegotti ságadoalli lea Sámedikki dievasčoahkkima dábálaš áirras.

§ 80 Interpellašuvdna galgá leat čálalaš ja vuolláičállojuvvon áirasis. Dat galgá addojuvvot Sámedikki čállingoddái maŋemusat njeallje vahkku ovdal dan dievasčoahkkima gos áirras áigu dan ovddidit.

§ 81 Interpellašuvdna galgá vástiduvvot mañemusat vuosttaš dievasčoahkkimis mañnel go interpellašuvdna ovddiduvvui.

§ 82 Vástádus interpellašuvdnii galgá leat čálalaš.

§ 83 Áirras gii lea ovddidan interpellašuvnna galgá oažžut diehtit vástádusa mañemusat guokte vahku ovdal dievasčoahkkima gos interpellašuvdna vástiduvvo.

§ 84 Jearaldagas galgá leat vassis sisdoallu. Das oažžu leat oanehis álgočilgehus.

§ 85 Jearaldat galgá leat čálalaš ja áirras galgá leat ieš dan vuolláičállán. Dat galgá addojuvvot Sámedikki čállingoddái mañemusat njeallje vahku ovdal dan dievasčoahkkima gos áirras áigu buktit dan ovdan.

§ 86 Mii das badjelis celkojuvvo interpellašuvnna birra guoská maid heivvolaš osiide jearaldagaid dáfus. Jearaldaga vástádus ii dárbbas dattege leat čálalaš.

§ 87 Dalle go jearaldahkii addojuvvo vástádus oažžu dušše son guhte lea jearran ja son guhte vástida leahkit oasálažžan ráđđádallamis.

Jearahallanbodda

§ 88 Sámeálbmot galgá oažžut vejolašvuoda divvut jearaldagaid čuovvovaš dievasčoahkkimiin Sámedikkis;

- a) dalle go diggi giedahallá jahkečilgehusa,
- b) dalle go diggi giedahallá bušeahta,
- c) iežá áššiin Sámedikki sierra mearrádusa mielde.

§ 89 Dáid dievasčoahkkimiid diedihettiin galgá boahtit ovdan ahte galgá leahkit jearahallanbodda.

§ 90 Jearahallanbotta áiggi eai oaččo leat ráđđádallamat.

§ 91 Ságadoalli mearrida, mañnel go lea ráđđádallan čoahkkinjođihangottiin, man guhkes áiggi jearahallanbodda oažžu bistit ja got dat galgá čadahuvvot.

Mearridanváldi

§ 92 Sámediggi oažžu giedahallat ášši dušše jus eanet go bealli áirasiin leat čoahkkimis.

Beavdegirji hábmen

§ 93 Sámedikki čoahkkimiin galgá čállojuvvot beavdegirji. Dat lea ságadoalli ovddasvástádus.

§ 94 Beavdegirjjiis galgá boahtit ovdan guđet áirasat ja sadjásaččat leamaš doaimmas ja makkár áššiid Sámediggi lea gieđahallan.

§ 95 Beavdegirji galgá juohke áššis čilget:

- a) evttohusaid ja cealkámušaid mat leat ovddiduvvon ja mat eai leat gessojuvvon ruovttoluotta,
- b) makkár vuoru mielde ságadoalli lea bidjan evttohusaid mearrádussii (proposišuvdnaortnet),
- c) čađahuvvon jienastemiid ja daid bohtosiid,
- d) makkár mearrádusat leat váldojuvvon,
- e) áirasiid geat leat oassálastán mearrádusain ja got sii leat jienastan rabas jienasteamis,
- f) makkár reservašuvnnat leat buktuojuvvon mearrádusaid vuoste ja makkár sierra cealkámušaid Sámediggi lea dohkkehan mielddusin.

§ 96 Beavdegirjái galgá čállojuvvot makkár interpellašuvnnat ja jearaldagat leat ovddiduvvon ja guđemuččat dain leat vástiduvvon.

§ 97 Beavdegirji galgá dárkkistuvvot mañemusat njealljenuppelohkái beaivvi mañnel dievasčoahkkima dan vuogi mielde maid Sámediggi lea mearridan.

§ 98 Ságadoalli ja unnimusat guokte áirasa dárkkistit beavdegirjji.

§ 99 Jus guokte dahje eanet áirasa leat leamaš ságadoallin dievasčoahkkimis, de dárkkista guhtege ságadoalli daid osiid beavdegirjjiis mat čilgejit daid mearrádusaid main son lea jođihan mearrádusdahkama.

§ 100 Sámediggi oažžu mearridit ahte ášši beavdegirjjiis galgá dárkkistuvvot dakkaviđe. Dakkár paragrafa galgá čilgejuvvot čálalaččat ovdal go Sámediggi dárkkista dan.

§ 101 Mañemusat guokte vahkku mañnel dievasčoahkkima galgá dárkkistuvvon beavdegirji almmustahttojuvvot sámedikki čállingotti almmuhantávvalis. Diedáhus galgá leat almmolaš golbma vahku.

§ 102 Duodaštus almmuhanbeaivvis galgá čállojuvvot beavdegirjái dahje almmuhuvvot sierra.

Sámedikki čoahkkinjođihangoddi

§ 103 Vuosttaš Sámedikki dievasčoahkkimis mañnel sámediggeválggaid válljejuvvo áirasiid gaskkas okta ságadoalli ja golbma várreságadoalli, geat ovttas doibmet Sámedikki čoahkkinjođihangoddin. Doaibmaáigodat lea vuosttaš dievasčoahkkima rádjái mañnel boahte sámediggeválggaid.

§ 104 Dassá go čoahkkinjodiheddjiid válggat leat čađahuvvon doaibmá son gii lea leamaš áirrasin guhkimus áiggi (vuoraspresideanta). Jus eanebut leat seammá guhká leamaš áirrasin, de doaibmá son gii lea boarráseamos vuoraspresideantan.

§ 105 Jus ságadoalli dahje soames várreságadolliin heaitá áirrasin dehe čoahkkinjodiheddjidoaimmas, de galgá Sámediggi farggamusat válljet iežá áirasa su sadjai.

§ 106 Jus visot čoahkkinjodiheddjiin leat eastagat bargui jodihá vuoraspresideanta ságadoalli doaimmaid dassá go Sámediggi lea válljen gaskaboddosaš ságadoalli.

Válgagelbbolašvuohta stivrraide ja lávdegottiide

§ 107 Stivra ja válgaválbmenjoavku galgá válljejuvvot Sámedikki áirasiid gaskkas.

§ 108 Iežá lávdegottiid lahtut galget leat válgagelbbolaččat.

Lávdegottit

§ 109 Sámediggi nammada siskkáldasat áššelávdegottiid juohke válgaáigodaga. Lávdegottit nammaduvvojit manemusat Sámedikki ođđa válgaáigodaga nuppi dievasčoahkkimis.

Lávdegottiid lahtut

§ 110 Juohke lávdegottis galget leat unnimusat golbma lahtu geat nammaduvvojit propošunáladit.

Áššejuohkin lávdegottiid gaska

§ 111 Áššelávdegottit giedahallet áššiid iežaset ovddasvástádussuorggi siskkobealde. Sámedikki stivra mearrida makkár vuoduin eará áššit juhkkjuovvojit lávdegottiid gaska.

Lávdegoddečoahkkimat

§ 112 Lávdegoddi čoahkkana go dievasčoahkkinbargu dan gáibida. Lávdegoddi galgá čoahkkinastit giddejuvvon uvssaid duohken. Lávdegoddi oázžu dattege mearridit ahte čoahkkin galgá leat almmolaš, ollásit dahje muhtun muddui, jus lea dárbu dieduid očcodeami geažil.

Válgaválbmenjoavku

§ 113 Ođđaválljejuvvon Sámedikki vuosttaš dievasčoahkkimis vállje diggi mandáhtaáigodaga válgaválbmenjoavkku. Válgaválbmenjoavkkus leat eanemusat čieža áirasa sadjásaččaguin. Seammás vállje Sámediggi ságadoalli ja várreságadoalli áirasiid gaskkas.

§ 114 Válgaválbmenjoavku galgá buktit evttohusaid visot váлгаáššiide maid diggi galgá giedahallat, earret válgaválbmenjoavkku válggaide.

§ 115 Válgaválbmenjoavku mearrida ieš bargovugiidis.

Válljenvuohki

§ 116 Dalle go vállje lávdegottiid ja Sámedikki čoahkkinjođihangotti galgá propošunála váлга (1992:339) čađahuvvot jos unnimusat goalmmačoassi doaibmi áirasiin gáibida dan. Dalle go stivrra vállje galgá parlamentáralaš válljenvuohki geavahuvvot jus eanetlohku dan gáibida.

Doaimmaid máhcaheapmi

§ 117 Sámediggi sáhtá gohččut stivrra dahje lávdegotti luohttámušolbmuid doaimmaid máhcahuvvot jus stivrra dahje lávdegotti politihkalaš eanetlohku ii leat šat seammá go Sámedikkis. Sámediggi sáhtá gohččut várreságadoalli doaimma máhcahuvvot.